

Megjelenik minden vasárnap és csütörtökön.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Szabó Albert könyvnyomtatásban Kézdi-Vásárhelytől, hova úgy a lap belső tartalmát, részét illető közlemények, mint az előfizetések, hirdetések, nyitási cikkek stb. intézendők.

Nyitási cikkek soronként 10 kr-ért közölhetők.

SZÉKELYFÖLD

Politikai, közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hirlap.

Előfizetési árak:

Egy évre . . . 6 frt — kr
Fél évre . . . 3 frt — kr
Negyed évre . . . 1 frt 50 kr
Külföldre 1 évre 8 frt — kr
Egyes szám ára 6 kr.

Hirdetések díja:

minden egyhasábos garmond-sorért vagy annak térfogatáért 4 krajczár.
Hivatalos hirdetések külön árszabály szerint számíttatnak.
Ezenkívül minden beiktatásnál 30 krajczár bélyegdíj fizetendő.

Magyarország népe.

Most már tudjuk, hogy mennyien vagyunk. És mennyivel többen, mint 10 esztendővel ezelőtt. A népszámlálás adatai összegezve, a király asztalán fekszenek, a ki legelőször örülhetett hű Magyarországa fejlődésén.

Örüljön a nemzet is. Az adatokat Keleti Károly az országos statisztika főembere bemutatta az akadémiának. S a mit 10 év előtt nyomott kedélyhangulatban tett, ma derült homlokokkal, a hazafias öröm meleg szavaival tehetette.

A magyar birodalom népének szaporodása ebben az évtizedben tízszer akkora, mint a milyen volt a megelőző évtizedben. Népeisége 1871—80-ig 15.417 millióról csak 15.610 millióra szaporodott. Tíz év alatt tehát csak silány, tengődő 0.11 százalékkal. Minden ezer emberre csak 10 fejjel.

Most pedig 1881—90-ig 1.693.827 fejnyi szaporodást mutat az állam népeisége. Vagyis az abszolút jelenlevő polgári népeiség 17.335.929 fejre rug. A szaporodás tehát 10 év alatt 10.82 százalékkal. Minden ezer emberre 108 és nem 10.

S ehez járul még 113.776 fejnyi katonai személy. A mivel együtt 17.449.705 lélek él szent István koronájának fénye és védelme alatt.

Nagy és öröndetes tény, melynek sok oka van és nagy hatása lesz. A nemzet önbizalmát fogja emelni. Sok hazafiai aggodalmat el fog oszlatni, sok reménynek és cselekvési bátorságnak lesz termő magva; sok elfogultságot fog elhárítani nemzetünk és államunk jelen állapotáról a külföldön is.

A magyar sziv azonban, mielőtt a számot részre boncolná, mindjárt azt kérdi: hogyan állunk hát a magyarsággal? A magyar

anyanyelvűek s a mi ezzel egy: a magyarok száma szaporodott-e aránylagosan az abszolút számmal, vagy még ennél is jobban?

Keleti statisztikája erre is megfelel. A magyarság szaporodási aránya több mint öröndetes. Meglepő és fellekesítő egyszerre. S a magyar nemzeti állam gondolatának hatalmas diadala.

A magyarság száma az anyaországban (tehát Horvátországtól mindig eltekintve) 1881-ben a teljes népeiségnél 6.403.687 volt; a népeiségnek 46.6 százaléka. Most az anyaország teljén 15.122.514 főnyi népeiségéhez viszonyítva, 8.200.000 fejre rug a magyarság létszáma, vagyis az ország népének teljes 54.2 százaléka magyar.

A mi más szóval azt jelenti, hogy Magyarországon a magyar nemzet elérte politikai felsőbbbbségének fizikai föltételeit s a nemzeti-ségekkel szemben a magyarság föltétlen számbeli többségben van.

Igaz, hogy már 1881-ben s azelőtt is jóval meg volt állapítva a magyarság relatív többsége minden más belföldi nemzetiséggel szemben. A 45.6 százaléknál magyarság akkor is elhatároló, államalkotó nemzet, az egy-ség és rend legfőbb eleme volt minden nemzetiségi töredékekkel szemben, melyek közül a román nemzetiség is csak 17.5 százaléknál tömeget tudott felmutatni a statisztikában. S ez a tény már kezdettől fogva történelmileg ép úgy, mint fizikailag igazolta a magyar államnak magyar nemzeti jellegét és politikai jogosultságát annak, hogy a magyar nemzet saját jellegét és misszióját rányomja az ő politikai organizációja által ezer év óta összetartott állami közösségre.

S ez a jelleg adta meg Magyarországi politikai felsőbbbbségét Ausztria fölött is a népeiségi viszonyokban, mikor az osztrák biroda-

lomban a németiség csak 36.7 százaléknál létszámot tudott felmutatni, mely relatív többséget sem képezett soha s ma sem képez az osztrák szlávokkal szemközt, a kik a németiség számát folyton tulszárnyalják.

Ma pedig meg van állapítva, hogy a magyarság Magyarországon nemcsak relatív többsége által, politikai súlyánál fogva, hanem abszolút többsége által etnographiai és természeti súlyánál fogva is ura, alkotója és fentartója a magyar államnak és magyar kulturának. S e tekintetben Ausztria fölött oly előnyben van, melyet semmiféle politikai rendszerrel nem lehet utólag elvenni. Eltekintve attól, hogy e számarány megállapítása a magyar állam belső ellenségei kezéből is kivette azon álnokul és ravasz tetszetősséggel használt argumentumot, hogy a magyar nemzet azért nem tarthat jogot saját államában a felsőbbbbség előnyeire, mivel nemzetiségeivel szemben még a népszám tekintetében is hátrányban marad.

Keleti számai e tekintetben igaz, hogy csak hozzávetések. A népeiség vallási, nemzetiségi, családi és másnemű viszonyainak összeszámítása még nincsen befejezve. Amde a számítás a tudós és tapasztalt számvető művelete, a ki a fölvett valószínűségi adatokból még el is engedett egy csomót ellenfeleinknek, nehogy hiány legyen a generozításban. Kétségtelen, hogy a leszámolás eredménye kedvezőbb lesz a mostani számításnál s a magyarság diadala még tisztábban fog kiemelkedni a statisztikai számoló táblák pozitív gépezetéből.

Mindez méltó és nagy örömet jelent az országban, a hol csak otthon van a magyar szó és a magyar sziv jóhelyen. S fokozni fogja ezt még azon immár pozitív adat, hogy Magyarország nagy, régi és új centrumai erősödtek a népszám dolgában leginkább. A

A „Székelyföld“ tárczája.

Apróságok.

Keményfejű néger. Az a néger sem mindennapi ember, kiről most az amerikai újságok adnak hírt. Parsons Abe-nak hívják s száz évnél jóval öregebb s Masahusetts államában Williamstownban lakik Dél-Karolinában született rab-szolga szülőktől. Fialat korában megszökött gazdájától. Hosszu ideig lolyongott mocsarak meg puszták között. Utjában az északi csillag vezérelte. Végre elért New-Orleansba. Itt megint rab-szolgaságba került. Abenak koponyáján csontki-növés van. Ezzel még most is képes ajtókat be-verni. Ökrököt meg lovakat ütött agyon fejének egy ütésével. Pár év előtt 20 lovat ütött így le egymás után.

Természeti csoda. A St-Paulban (Amerika) megjelenő „Das Samstagblatt“ című német lap a következő csaknem hihetetlen hírt közli: „Rupert Hangsboroughnak Chillicotheben van egy tehene, a mely — oh csodák csodája! — fekete tejet ad. A különös állat Jersey, Durham és Ayashire marhák keresztezéséből származik. Kül-sőleg semmi rendkívüli eltérést nem mutat. Eddig öt borjunak adott életet és ezek mindannyian any-

juk fekete tejjével táplálkoztak. A tejfő, mely e tejből készül, valamivel világosabb, a vaj azonban koromfekete és igen jó íze van. A vegyőszek ele-mezték e tejet, de nem találták meg a különös je-lenség okát.

Az égési sebek gyógyításának új módja. Egy német asszony véletlenül új módját fedezte fel annak, hogy miképen lehet az égési sebet gyógyítani. Leöntötte volt a kezét forró tej-jel s fájdalmában azt sem tudva, hogy mit csinál, hirtelen bedugta fájós kezét a mellette levő lisz-tes ládába. Rögtön szünni kezdett a fájdalom s mikor a kezét rövid idő múlva kihuzta a lisztből, egészen lecsillapult kínos érzése. Tovább folytatta a kúrát, lisztet tett a sebre s azután bekötötte a kezét. Másnap alig volt nyoma a sebnak.

Veszedelmes divat. Sok panaszt hallot-tunk már arra az igazán veszedelmes divatra, hogy a nők mostanában rengeteg hosszú hegyes tüvel erősítik a kalapot a hajukhoz. Egy ilyen „dárda“ nem kis bajt okozott rövid idő előtt Potsdamban. A mint a dárdás hölgy leszállott a közuti vasutról, a szolgálatkész vonatvezető segített neki s e köz-ben oly közel hajolt hozzá, hogy a hölgy egy fej-mozdulata épen az orrának fordította a tü, mely a vonatvezető arcának ezt a disztét alaposan át-

szurta. Ha egy hüvelyknyivel feljebb éri a szurás akkor a szemét tette volna tönkre. Így is meg fogja emlegetni ezt a veszedelmes divatot.

A borotválás veszedelme. Többször volt már szó arról, hogy miféle veszedelmekkel jár a borbélyműhelyekben való borotválkozás. Megfordult ott természetesen mindenféle ember, a kik sokan láthatatlan betegségeket hordanak ma-gukban. Ha a borbély nem fertőtleníti minden egyes borotválás után a borotváját, könnyen meg-eshetik, hogy a beteg emberekről átviszi a bajt vele az egészségesekre is. Nem kell ehhez más, csak hogy a tisztátalan borotvával kissé megkar-colja a bőrt. Egy ilyen módon támadt lues-eset foglalkoztatta mostanában a berlini orvosi kö-rököt. A beteg szervezete már egészen tönkre volt téve a másodfoku lues által. A berlini orvo-sok az esetre való hivatkozással óva intik a kö-zönséget s egyuttal ajánlják a borbélyoknak, hogy eszközeiket a legnagyobb lelkiismeretességgel fertőtlenítsék.

Az erdők pusztulása Amerikában. Az új világrész már is sinyleni kezdi azokat a pusztításokat, melyeket az erdőségeken követtek el, hol szabadon írthatott mindenki vassal és tüzzel. Chilinek már csak a déli részei vannak erdővel borítva. Dél-Amerika többi részein aránylag szin-

Duna-Tisza köze 17-7 százalékkal s a 136 város átlag 15 százalékkal. Budapest maga 37,2 százalékkal. A nagy magyar városok pedig, mint Szeged, Szabadka, Debrecen, Arad, minden városok közt legjobban. Sigen nagy arányban azok a hatalmas 10—15 ezer lakosú községek és rendezett tanácsú városok is, a hol a magyar törzs népességének legjava rendezett földbirtokán jól gazdálkodva, évről-évre gyarapszik. Ezek a részletek azonban már a statisztikai boncztan körébe esnek.

A nagy tények közül csak annyit kell még felemlitenünk, hogy a népesség szaporodása két országrészben esik jóval az átlag alá. A Dunántul csak 7 százalékkal szaporodott. A Tisza felső jobbpartján fekvő megyék pedig csak 5-3 százalékkal. Abauj-Torna stagnál, Sáros megye népe pedig valamivel fogyott. Fogyott Versecz város fillokszeraverte népe is 500 lélekkel.

Itt tárulnak szemünk elé gazdasági aránytalanságaink és csapásaink problémái. A felső vidékek ipartalansága. A „tul a dunai” főúri és egyházi fideikommisszumok lenyűgöző hatásai. A fillokszerai rendkívüli pusztításai. Az Amerika és Slavonia felé való kivándorlások. Mind e rég ismert és sokszor komoran elbeszélte tények, a melyek nem jelentek ugyan meg a statisztikában olyan sötét foltok alakjában, mint a hogy féltünk tőlük, de a tanulság és bizonyíték ott van.

A többi a részletek ismerete fogja felderíteni. Ma nem arról van szó, hogy a nemzeti élet egyes tagjainak nehezebb fejlődése fölött töprengjünk. Ez e nap az öröm napja. A magunkba vetett bizalom és jövőnkbe vetett hit napja is.

A magyar nemzet, mely az ethnografiai és fizikai fölénynek ekkora tudatába jutott, nem elaggott, hanem újjászülető ország, mely gyökereitől kezdve csucsáig egészséges és magában hordozza a nagyra fejlődés minden elemeit.

Ez a Magyarország a mi hazánk, melynek áldott levegőjében folytonosan ott lebeg a legnagyobb magyar által kimondott mythikus szó, hogy az nem volt, de csak ezután lesz még igazán. (P. H.)

Baross Gábor a székely iparért. A székely vármegye ipara érdekében a kereskedelmi miniszter újabb nagy fontosságú intézkedést tett. Fotsa József, vármegyénk főispánjához ugyanis 3015. szám alatt a következő leiratot küldte: „Vonatközve Máltóságodnak folyó évi január hó 11-éről kelt 30. számú jelentésére stb. Ugyanis részéről is szükségesnek tartva a székely vármegye házi iparának oly mérvű felkarolását, hogy az ezzel

tén kevés erdő található még s ezek is csaknem hozzáférhetlenek. Braziliában és Közép-Amerikában a kávéültetvények folyton kisebb területre szorítják az erdőségeket. Mexikóban pedig az erdők tüzzel való pusztítása van divatban, mivel az ottani lakosok között az a nézet van elterjedve, hogy a tengeri — mely náluk fő élelmi cikket képez — a leperzselt talajon tenyészik legjobban. Épp oly szomorú képét mutatja az erdőpusztításnak Észak-Amerika is. Pedig hogy mily nagy jelentőséggel bírnak az erdők épen Észak-Amerikára nézve, mutatja azon körülmény, hogy újabb időben az északamerikai Egyesült-Államokban a fakereskedés óriási mérvet öltött. A vad vízáradásokat, melyek Amerikában mind gyakoribbak, az erdők kiirtása okozza, mert egész nagy vidékek egészen megváltoztak s a hol ezelőtt sűrű erdőségek közt kanyarogtak a folyók, most pusztasíkságon rohannak végig. Észak-Amerikában 30—40 év múlva már alig lesz vágható erdő.

Egy érdekes sziget. Az ausztráliai sziget-csoportok közt van a kis Pitcairn sziget (mindössze ötödfél négyszög mértföld), melyen száz év előtt egy lázadó matróz-csapat telepedett le, néhány taiti emberrel és asszonyval. Azok a matrózok voltak azok, kik a „Bounty” nevű angol hajón

foglalkozó népnek állandó kereset biztosították: 4000—4000 forint tőkét engedélyeztem két oly megbízható vállalkozó részére, a kik saját közvegi állandó ellenőrzése mellett, egyrészt a fa-, másrészt a szalmaháncs-, gyékény- és nádfonó-, valamint szőnyeg-, illetve szövő-háziipart fogják üzletszerűleg felkarolni. Ezen intézkedésem az összes székely vármegyét illeti. A faipari vállalkozó székelyévé élénk és könnyebb közlekedésénél, nemkülönben nagy idegen forgalmánál fogva Brassó várost, a másik csoport székelyévé pedig Maros-Vásárhely sz. kir. várost tettem; a brassói központ részére — az iparfelügyelőm és Brassó vármegye főispánja által ajánlatba hozott — Csorba Samu, a marosvásárhelyi központ részére pedig — az iparfelügyelőm és Maros-Tordavármegye főispánja által ajánlott — Halma gyi Viktor kereskedőket fogadván el vállalkozók gyanánt, kikkel a tárgyalásokat már megindítottam s részben már be is fejeztem. Tekintettel arra, hogy e vállalkozások sikerétől függ már most a székelyföldi háziipar fellendülése, felkérem Máltóságodat, hogy nevezett vállalkozókat, kiket iparfelügyelőm Máltóságodnak be fog mutatni, lehető támogatásban részesítse s az iparfelügyelőmmel történendő megállapodás szerint különösen a járási és községi közegek jóakaratu támogatásába ajánlja, minthogy ezek lesznek hivatva bizalmat kelteni a háziipart űző lakosságban ezen vállalkozók iránt, kik állandó ellenőrzés alatt állva, teljesen megbízhatók s a háziiparral foglalkozókat munkával állandóan ellátni hivatvák. — Budapest, Baross s. k.”

Erdélyi hadseregellátási szövetkezet. Erdély gabonaterméséből földrajzi és népességi viszonyainál fogva a piacra kerülő mennyiség legnagyobb része belfogyasztásra jut. Epen itt azonban igen nagy jelentőséggel nyomul előtérbe a hadsereg szükséglete. Miként tudva van, a hadsereg terménybeli szükséglete vállalkozói uton szereztetik be. A vállalkozó pedig a legolcsóbban szedi össze a gazda terménykészletét, hogy aztán a hadseregnek minél magasabban adja el. Az erdélyi gazdasági egyesület kebelében rövid időn megindul a mozgalom, az erdélyi gazdaközönseget önálló hadseregellátási szövetkezet létesítésére Kolozsvár központtal rábirni.

Az áruházi szabás. A Neue Fr. Pr. jelenti: Az osztrák és magyar kereskedelmi miniszter tanácskozása az áruházi szabás ügyében igen barátságos jellegű volt s annak folyama megmutatta, hogy a magyar valamint az osztrák kormány egyaránt nagy buzgósággal arra törekedett, hogy Ausztria és Magyarország viszonyába az ügy az elégségtelenség magvát hátra ne hagyja. A két állam tarifaszabadságának teljes megóvása mellett olyan megoldást találtak, mely a monarchia érdekeit a vám-

és kereskedelmi szövetség szellemében teljesen biztosítja. Ausztria és Magyarország kölcsönösen biztosították a reciprocitást az árutarifák kérdésében. Mindenesetre jelentékeny engedmények tettek a magyar kormánynak; az osztrák tarifareformmal s annak díjleszállításaival a magyar termények kivitelképessége gyarapodik. Magyarország biztosítékot kapott arra nézve is, hogy a vámengedményeket illetően, melyeket Németország kíván, Ausztria teljes erővel sorompóba lép. Különösen a termény- és liszt-vámost illetően lesz meg a koncesszió, a mit Magyarország kíván, s azok a tarifa-könnyítések is megadatnak a magyaroknak, melyeket az osztrák kivételes díjszabás nyújt. Tekintettel ezen kompenzációkra, Magyarországban is megelégedéssel fogadják a tarifaháboru ez igazságos megoldását. Ausztriában senki sem akarja érinteni Magyarország tarifaszabadságát s ez a tarifaszabadság érintetlenül is marad a barcban. Politikai szempontok is tekintetbe jönnek a kérdésnél, mert a monarchia hatalmi állása a vám- és kereskedelmi szövetségben nyugszik, s Magyarországot az európai politikai konstelláció arra utalja, hogy békében éljen Ausztriával. Az osztrák kormány által tett engedmények viszhathatással lesznek a budgetre is, de ez mellékes, mikor a gazdasági béke fenntartásáról van szó. Az izgatottság, melyet a viszály előidézett, fölöttébb nagy volt, s így bizvást remélhető, hogy a jövőben mind a két kabinet aggályosan kerülni fog minden alkalmat, mely ellenséges rivalitást támaszthatna Ausztria és Magyarország közt. Az Ausztria és Magyarország közti gazdasági béke oly nagy kincs, hogy semmi áldozat sem tulságos, ha arról van szó, hogy azt megőrizzék.

A tanítói fizetések felemelése tárgyában — mint értesülünk — a kultuszminiszteriumban törvényjavaslatot készítenek, mely a felekezeti tanítók fizetésének 300 frtra való emeléséről és az összes tanítók részére ötödéves pótlék biztosításáról szól. A reform a népnevelési költségvetésnek 70 százalékkal való felemelését involválja, Tizenhátezer tanító van érdekelve.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház február 12-én a bosnyák csapatoknak Magyarország területére való behozataláról szóló törvényjavaslatot tárgyalta. A miniszterelnök kijelenté, hogy a törvényjavaslat a boszniai okkupáció nemzetközi vonatkozásaival nem foglalkozik. A magyar közjog tekintetében a kormány correcte járt el, a mennyiben a törvényhozási engedélyt kéri. A csapatok behozatala az országra anyagi megterheléssel nem jár. A ház többsége a törvényjavaslatot elfogadta.

Ezután Bethlen miniszter válaszolva Ugron interpellációjára, felsorolta azon széles körű intézkedéseket, melyeket esetleges árvízveszélyek el-

rendőrfőnök s a költő közt a következő párbeszéd fejlődött ki:

— Az ön darabja rendkívül tetszik ö felségének, annyira, hogy a darabot birni kívánja.

— Epen most van sajtó alatt — szól a költő — s örvendeni fogok, ha egy példányt ö felsége elfogad.

— Nem ugy; a darabot ö felsége egyedül kívánja birni.

— Természetesen, hogy a példány, a mit megküldök, kizárólag ö felségéé lesz. Még be is kötettem, sőt ajánló beszédet is írok eléje ö felségéhez.

— Nem ugy; ö felsége a kéziratot akarja birni.

Az eleséggedt költő átnyújtotta a kéziratot.

— Ön félreért engem. A császár kizárólag maga

akar tulajdonosa lenni az ön darabjának, hogy tetszése szerint rendelkezze vele. Természetes, hogy megfizet érte. Szabja meg az árát, tetszés szerint, ki fogják önnek fizetni.

Ekkor értette meg a költő, hogy költeményét el akarják vonni a közönség elől.

A beefsteak és a roastbeef mestere. Fred Linton, a londoni fiatal urak klubjának szakácsa bejelentette az igazgatóságnak, hogy megússz a újévkor megváltó állásától. Ezt a szomorú hírt este közölték a klubtagokkal, de ezek kijelen-

háritására tett. Egyhangulag tudomásul vétetett.

Erre Horváth Gyula a magyar államvasutak tarifapolitikájában interpellált, kérde: mi igaz a lapok által említett módosításokból? Baross a kormány nevében indignálódva megjegyzi az ellenzéki sajtó ráfogásaira, hogy már Bécsbe sem mehet az ember, hogy hazajöve, hazaáruhással ne vádolják. A köteles tartózkodás határára belül őszintén nyilatkozott, hogy mily irányban történtek megállapodások közte és az osztrák kereskedelmi miniszter között, valamint a Németországgal folytatott tárgyalásokról. Kijelentette, hogy a kormány semmi tekintetben sem hátrált meg, de kifejtette, hogy a tarifa-konjunkturális politika tárgya; a tarifa-politikával teljesen aequivalens előnyöket elérni akarva az ország érdekében, nem lehet a kivételes tarifa örök változhatatlanságához ragaszkodni. Horváth Gyulával együtt az egész ház tudomásul vette Baross választát.

Majd Szapáry miniszterelnök felelt Apponyi interpellációjára a varini választókerületben állítólag elkövetett hivatalos jogtalan beavatkozás miatt, kijelentvén, hogy a magán tudósítások elferdítvék. A válasz tudomásul vétetett.

Különfélék.

— **Hivatalos vizsgálat.** Megyénk nagyrődemű főispánja hatályos Potsa József, Vajna Miklós megyei aljegyző t. főjegyző kíséretében, folyó hó 12. és 13-án hivatalos vizsgálatot tartott a k. vásárhelyi tanácsnál. A vizsgálat hosszas és részletes volt s kiterjedt a közigazgatási, rendőri, pénzügyi és árvaügyi, gazdasági stb. ügykezelésre. Nagy figyelem fordított arra, hogy a törvények és szabályrendeletek miképpen hajtatnak végre s hogy általában milyen a közigazgatási szolgálat. A vizsgálat eredményét nem ismerhetjük, azonban meg vagyunk győződve, hogy tanácsunknál minden a legnagyobb rendben találtatt.

— **Kinevezés.** A kézdvasárhelyi kir. törvényszék elnöke Gyöngyös Lajos végzett joghallgatót a sepsiszentgyörgyi járásbíróshoz díjas joggyakornokká nevezte ki.

— **Áthelyezés.** László Domokos csikszeredei kir. törvényszéki bíró — saját kérelmére — hasonló minőségben a székelyudvarhelyi kir. törvényszékhez helyeztetett át.

— **Előmunkálati engedély.** A kereskedelemügyi m. kir. miniszter Geréb János sepsiszentgyörgyi ügyvédnek, az engedélyezett és építés alatt álló brassó-háromszéki helyi érdekű vasut Kézdi-Vásárhely állomásától Oroszfalu, Sáfalva, Nyújtód, Lemhény és Bereczk községek határain át az Ojtozvolgy meutén, az ojtozi vámhivatal és vesztegetézet irányában Sósmezőig vezetendő helyi érdekű vasutvonalra az előmunkálati engedélyt egy évre megadta.

tették, hogy lehetetlen az egyetlen embert elbocsátani, a ki valódi angol módon tudja a husételeket elkészíteni. Főlszóltották mr. Linton, hogy maradjon s a következő ajánlatot tették neki: 1. Lakását a legnagyobb kényelemmel rendezik be s ezüst készletet is vesznek neki. 2. Felesége évenként 500, születendő gyermekei pedig 100 font sterling pótlékot kapnak. 3. Éjfélt után nem köteles «hivatalban» lenni. Linton elfogadta a feltételeket s a beefsteak meg a roastbeef hívei ujjongtak örömlükben.

— **Gazdag koldus.** Chicagóban az öreg Mueller Pétert, kit 750,000 dollárra (1.800,000 forint) becsülnék, a multkor 60 napi kényszerszermunkára ítélték koldulás miatt. Feleségével sokáig az Illion partján lakott egy nyomorult viskóban; a különös pár minden élvezetet megtagadott magától. Gyűjtötték, kuporgatták a vagyonát. Évek előtt álarozos rablók törték be viskójukba, de a legnagyobb kinzásokkal sem tudták kivenni belőlük titkukat, hogy hol tartják a pénzt. Mueller egy éjjel koldulás miatt elzárták s felesége bánatában folakasztotta magát. A gazdag koldusnak 520 hold földje és sok részvénye meg értékpapirja van.

— **Az oláhok és Erdély.** Féltelesen dühöng a magyar-gyűlölet a keletnek azon a kis foltján, melyet az oláh nép nagy elégtétellel nevez Romániának. Az oláh hazafiak már levegő után kapkodnak, annyira rekedtté kiabáltak magukat vesztett dühökben és segítségül hívják a „honleányokat” is a nagy munkára, melynek kimondott célja: folszabadítani a barbár magyarok által elnyomott oláh testvéreket. Az uralkodó hangulat szimptomája az a hír is, melyet Turn Severinből kapott a „Pester Corr.” E közlés szerint egy Turn-Severinben tartott népes bálon egy, a magyarok elleni kifakadásoktól hemzsegő röpiratot árusítottak a hölgyek, példányonként 5—20 frk-jával. A befolyó pénz a román kulturligának szentelték, mely jó üzletet csinált, mert a szennyírat az utolsó példányig elkelt. Az elképzelhető leggyűlöletesebb hangon fakad ki ez a röpirat a magyarok ellen. Beszél „az erdélyi románok elnyomatásáról” és boszut hirdet a «magyarok ellen a sokszoros igazságtalansággal, melyben kegyetlen módon részesítik az erdélyi románokat.» Ilyen és hasonló kifakadásoktól hemzseg a pasquille, mely azzal a fenyegetéssel végződik, hogy a románok ki fogják kergetni Európából a magyarokat.

— **Nemeslelkű házaspár.** Annak idején említettük, hogy Benedek Béla kézdvasárhelyi vendéglős és neje Szabó Róza ezélt 1 évvel egy törvénytelenül született gyümereket örökre fogadtak és felsőbb helyen törvényesítették. Nevezettek nemes lelkűségüknek újabb is tanujelét adták az által, hogy egy szegény, árva, elhagyott és ruhátlan 6 éves kis leányt fogadtak örökre egy szegény, tehetetlen budapesti anyától és azt tisztességes ruhával ellátva, iskolába járatják és neveltetik. Szép tettük dicsegetre nem szorul. (Beküldetett.)

— **Simor János hercegrímás legnagyobb alapítványa.** Szinte legendákat beszéltek arról, hogy a boldogult hercegrímás életében az angol bankban mily roppant összegeket helyezett el. E legendák közül összefüggő hírt utasít a Debreczeni Hírlap jó forrásra való hivatkozással, azt írván, hogy a hercegrímás a hagyatékban leltározott vagyonon kívül még egy óriási alapítványt is hagyott hátra, mely körülbelül szintén 2—3 millió frt készpénzből áll. Az idézett hírlapnak állítólag «megbízható forrásból vett értesülése szerint» Simor János hercegrímás évenként százezer forintot tett félre s helyezte el évről-évre egy nagy bankban. «Ezt a mostanig már több millióra szaporodott összeget pedig mint alapítványt a hercegrímási széknél hagyta, arra az esetre, ha az állam valamikor átvénné a papi vagyon s ez által a hercegrímás eselnék óriási jövedelmétől. Az alapítvány szerint a pénzt mindaddig kamatoztatni kell, míg ez az eset be nem következik. Az erre a célra letett alapítvány, kamatok kamataival, ez idő szerint meghaladja a 2 milliót. Simornak erről a titkos alapítványról csak az elhunyt hercegrímás legbizalmasabb emberei tudhatnak. A hercegrímási levéltárban, a káptalanál vagy más illetékes helyen bizonyára meg van az alapítványi okmány.» Az idézett forrás hozzátéti még ehhez, hogy Simor benső hívei közé már két évvel ezelőtt kiszivárgott a mesés alapítvány híre s hogy a primás végrendeletében meg nem emlékezett róla azt bizonyára politikai előrelátásból tette. Valószínű az is, hogy az óriási alapítványról titkos intézkedést hagyott hátra, melyet nem szánt a nyilvánosság elé. De hogy a több milliós alapítvány a londoni bankban létezik, az kétségtelen, mondja a Debreczeni Hírlap, mely megerősítésre szoruló értesülését Budapestről veszi.

— **Hasonlít rá.** Apa: (a ki a fényképsznél véletlenül megpillantja a jogász fia arczképét.) Nini, a fiam! Jó kép; nagyon hasonlít rá. Fényképész: Talán el tetszik vinni? Ime a számla. Apa: Mit? Hát még nincs kifizetve? Fényképész: Még nincs. Apa: No ez még jobban hasonlít rá.

— **Munkácsy festménye.** Az állandó országház építő bizottsága megkereste az akadémiát az iránt, hogy Munkácsy Mihály honfoglalási képéhez több irányban tájékoztat nyújtson nagy művésznőknek. Az akadémia válasza nem késett sokáig s azt már közölte is az építő bizottsággal, mely a válaszlól viszont Munkácsyt értesítette. Az akadémia válasza a történeti festményhez választandó színhelyül Ungvárt ajánlja, mert Zalán bolgár fejedelem követel ide hozták a magyaroknak fűvet és vizet, a miből ezek a meghódolt, a föld átadását magyarázták. A festményeken feltüntetendő népfajokul leghelyesebb lesz (az akadémiai bizottság szerint) a tiszta szlovén típus feltüntetése, mert e népnek hazánk lakosságában számos képviselője van. Azon kérdésre, hogy mily támpontok nyújthatók a korhú öltözkéket és fegyverzetet illetőleg, Pulszky Ferenc, az archeológiai bizottság elnöke adott kimerítő választ. Az akadémiai bizottság végül néhány történeti műnek a tanulmányozását ajánlotta Munkácsynak, mint a melyekből legtöbb felvilágosítást nyerhet a honfoglalás megörökítéséhez.

— **Nagyot mondott.** — Biz ugy — dicsekszik az obsitos huszár — harmincz csatában kaszált az én kardom... — És János bácsi nem sérült

meg? — kérdezi nagy álmélkodva egyik hallgatója. — Nem a fenét, — vág vissza az obsitos, — egyszer a fejemet is levágták.

— **Óriási sikasztás Párisban.** Ezen a címen irattak a lapok Mace párisi bankárról, a ki 21.000,000 frank passiva hátrahagyásával megszökött. Az esetről újabb a következőket jelentik: Mace üzletének megállapításakor 10 százalékos kamatra fogadta el a pénzeket. Természetes, hogy erre valóssággal elhalmozott megbízásokkal. Mace öt éven keresztül pontosan fizette a rendkívül magas kamatokat, a mit a szerencsés börzespekulációk tettek neki lehetségessé. Egyszer azután elhagyta a szerencse, sokat vesztett a börzén és nem tudta fizetni a kamatokat. Hitelezői folyton zaklatták és végre, hogy nem érezte magát biztonságban, megszökött. Irodáját most egyre ostromolják az általa megcsalt emberek. Mace nem volt fényűző ember, kliensei nagyrészt katolikusok voltak és pedig a 18.000 kliense között legalább 6000 pap, a közönséges lelkesztől fel az érsekig. Az utóbbi időkben Mace folyton azt hajtogatta, hogy sokat vesztett a börzén. A mult pénteken (febr. 6-án) már nem ment be irodájába és alkalmazottai mit sem tudtak hollétéről. Levelet hagyott hátra, a melyben azt írja, hogy febr. 10. és 15-ike között rendkívül sokat kellene neki fizetni és most Monakóba megy, hogy a szükséges pénzt összenyerje. »Lehetetlen — ugy mond — olyan életet élnem továbbra is, mint az utóbbi öt évben. Azok az emberek, akik pénzüket rám bízák, tudták, hogy azon a napon, a melyen engem a szerencse elhagy, pénzüket veszélyeztetve van!« Azt is írja a levélben, hogy ha terve nem sikerül, öngyilkossá lesz. A »Credit Lyonnais«-nél elhelyezett egy millió franknyi vagyonáról is rendelkezik s azt a hitelezők között kéri szétosztani. A megszökött bankár 40 éves özvegy ember s egy leánya van Párisban.

— **Kirándulás Konstantinápolyba.** A m. kir. államvasutak városi menetjegyirodája (Budapest, Hungária szálló) a husvétünnepet alkalmából márcz. 23-án külön vonattal kirándulást rendez Budapestről Belgrád—Nis—Szófián át Konstantinápolyba. A részvételi árak (beleértve a teljes ellátást a vasuton Konstantinápolyig és az 5 napi ott tartózkodás alatt) I. oszt. 190 frt, II. oszt. 155 frt. Ellátás nélkül: I. oszt. 115 frt, II. oszt. 85 frt. A külön vonathoz háló- és étkező-kocsi lesz csatolva. Az eddigi konstantinápolyi kirándulásoknál a menetjegy-iroda által elért fényes siker biztos reményt nyújt arra, hogy ez a kirándulás is teljesen meg fog felelni a hozzá kötött várakozásnak. Részletes programok a budapesti és vidéki menetjegy-irodáknak legközelebb kaphatók lesznek.

— **Nyilvános számadás és köszönet a helybeli jótékony négyelet saját pénztára gyarapítására folyó évi febr. 10-én (azaz husgyűyökeden) tartott nagyszabású álarozos bohóczestély jövedelméről.** Felülfizettek: Mélt. özv. Cserey Jánosné 2 frt. Bárá Szentkereszty Stephanie, Bárá Szentkereszty Irén, Kökösy Károly, Dr. Balogh Vendel, Dr. Szini Gyula, Török Bálintné, özv. Fejér Albertné, id. Tóth Istvánné, Benkő Sándor szeszgy., Molnár Józsiás, Benkő Dénesné, Benkő Napoleonné, Fejér János, Imecs János 1—1 frt; Turóczy Mózes, Dr. Sinkovics Ignác 60—60 kr; ifj. Benkő Pál, Kiss Jenő, Szabó Géza, özv. Bertalan Józsefné, Zayzon Lázár, Baka Lajos, Csiky József, Szabó Mózesné, Kovács Ferencz gyógyszer, id. Kupán Józsefné, Székely Katinka, Mihály József, ifj. Szabó Ferencz, Pethő Károlyné, özv. Kósa Istvánné 50—50 kr; Ambrus Albert, Baka Dánielné, Nagy Ferencz (L. fia), Kreniczky Károly, Kovács Károlyné, Török Sándorné, Makkai Dániel 40—40 kr; Száva Dávidné, egy valaki, Kovács Bálintné, id. Szöcs János keresk., Novák Sándor, Czetz Márton, Tóth Mihályné 30—30 kr; Kolonics István, Pongrác János, Csekme Lajos, özv. Benkő Pálné, Dávid Jánosné, id. Szöcs Jánosné, János Gyuláné 20—20 kr. Még ezen kívül egy ismeretlen fehér virágárusnól 5 frt 51 kr, a spanyol cigánytól 2 frt 48 kr, a havasi oláhtól 1 frt, vegyesek árulásából 13 frt 17 kr; összesen 53 frt 16 kr. Jegyekből befolyt 135 frt 69 kr; az összes bevétel 188 frt 85 kr, a kiadás 79 frt 95 kr, tiszta jövedelem 108 frt 90 kr. Ez uttal nem mulasztjuk el, hogy több nemes szívű adakozónak köszönetet ne nyilvánítsunk; első sorban nagys. Nagy Gábor min. oszt. tanácsos urnak, ki nemcsak tevékenységével és fáradozásával, de anyagilag is gyarapította az egyet vagyonát. Ugyanis az élvezetlen eledelekhez egy pár csinos disztárgyat, valamint elárusítás végett narancsot és élővirágokat küldött ajándékba, melyekért fogadja őszinte haláns és köszönetünk nyilvánítását. Szivesek voltak még ehhez járulni a következők: id. Tóth Istvánné foglyalatt, özv. Nagy Mózesné 1 tál süteményt és 1 üveg limonádét, Tiszt. Székely Jánosné 2 üv. limonádét, Török Bálintné 1 pakk bonbonst, és szives volt még egy párszor kocsiját és szánját a négyelet rendelkezésére bocsátani, Szabó Gyuláné narancsot és citromot, Székely Melinda diót, Szöcs Irén egy

pár fehér élőgalambot, Csizsár Sándor 1 tortát ajándékoztak. Fogadják mindnyájan legmelegebb köszönetünket. Megragadva a kedvező alkalmat, ezennel őszinte elismerésünket nyilvánítjuk a fadradságot nem ismerő tisztelt rendező bizottság minden egyes tagjának, mert övék az érdem, hogy az estély oly kitünően sikerült. Adjon Isten nőegyletünknek ezutánra is ily lelkes és ügybuzgó rendező bizottságot! Kézdi-Vásárhelytt, 1891-ik február 14-én. Welnreiter Györgyné nőegyl. házi asszony, Kiss Károlyné nőegyleti pénztáros.

— **Népies táncsztylé Kézdi-Szentléleken.** Folyó hó 5-én a kézdizsentléleki N. B. A. kápolna javára rendezett táncsztylé ugy a jókedvet illetőleg, mint az anyagiakat tekintve, nagyon szépen sikerült. Este 7 órakor a központi iskola két nagy terme majdnem zsúfolásig megtelt a tánczért is lelkesültni tudó ifjúsággal és vendégekkel, a midőn is megkezdettvén a táncz, tartott kivilágos virradtig. Noha sok teher nehezedik a nép vállaira, hogy mégis tud lelkesülni a jótékony cél iránt, álljon itt a jegyeiket megváltó és mégis felülfizetők névsora: Oláh Pálné 1 frt, Barta Dénes 70 kr, Tompos Kelemen 60 kr, Marti István adógyűjtő, Tompos Dénes és ifj. Tamás Elek 50—50 kr; tkts Székely András, Fábian Jánosné, Dézsi Andrásné és Bodor Balázs 40—40 kr; t. Opra Pál tanító 30 kr; Kozma János, id. Oláh Lázár, Tölcséres István, Molnár János, Pál Albert, ifj. Oláh Lázár, Marti István és Marti János 20—20 kr; Gergely Dénes, ifj. Tót Lajos, Kovács Árpád, Kis Jánosné, Miklós Józsefné, Kis Józsefné, Barabás Pálné, János Ferencz, Molnár Antalné, Vargyasi Mihályné, Szász György, Fehér Mihály és Voloncs Sándor pénzügyőr 10—10 kr. Bodó Mária és András Mária 5—5 kr. Fogadják a felülfizetők a rendezők halás köszönetét. A rendező bizottság nevében: — o — r.

— **A kézdívásárhelyi önk. tüzoltó-egylet önképző-köre** javára 1891. január hó 17-én tartott álarczos bál alkalmával mint felülfizetést szívesek voltak adományozni: Gillyén Árpád 4 frt 20 kr, Dr. Balogh Vendel ügyvéd 3 frt, Benedek István alezredes, Bárány Szentkeresztly Stephanie, Benkő Gyula 2—2 forint, Dr. Szini Gyula orvos 1 forint negyven krajczár; Bartha Mór, Szabó Lajos, Dr. Szentpétery Bálint, K. Csizsár József, Nagy Lajos, Ponor Sándor 1—1 frt és 20—20 kr; Szabó Dénes gazdatanácsos, Welnreiter János, Kupán József, Benkő Sándorné szeszgy., Molnár Józsiás, Szentkeresztly Irén báróné, Csizsár József ezéhmester 1—1 frt; Pap Adolf, Welnreiter Györgyné, Török Sándor, Wittmann tisztelendő, Csizsár Imre, Ko-

vács János boráros, Krenitzky Károly, Dr. Sinkovics Ignáczné, Szabó Mózes, Császá Lukács, Wértán testvérek, Tóth István, Walter Ferencz, Deák Árpád főhadnagy 50—50 kr; Benkő Pál, Ambrus Albert, Fejér Miklós, Gál Gáspár, idős Zsigmond György, Kovács János cipész, Hankó Ivánné, Szabó Mózes lakatos, Zayzon Lázár ügyv., János Gyuláné, Pap Mina, Pálfi Árpád, Dávid Gyula, N. N., Mágori Bálint, Kovács Dani, Bartók Károly, Jancsó Dénes 40—40 kr; Szöcs József kereskedő, D. Antal, Novák Sándor, Tóth József, id. Török Sámuel, Kovács Ferencz, Turóczi Mózes 30—30 kr; Kovács János szuszter, Pitróf Lajos czukrász, Popovics András, Szotyori Balázs csizmadia, Kovács Mátyás csizmadia, Bándy István, Bibó Ferencz, Szöcs Károly, Makkai Dániel, N. N., Vajna Károly tanító, Orosz István, Mágori Anna, Piblinger Vincoze, Tordai Dénes csizmadia, Benceze József csizmadia, Jancsó Elek mészáros, Jancsó Mózes kereskedő, id. Nagy József, Mazinger Sándor, Blatt Mihály, Benkő Lajos, Szabó Géza, Farkas József pénzügyőr, Farkas Miklós, Baka Mihály, Werkner Mátyás állatorvos, Balogh János, ifj. Török Sámuel, Nagy Károly, Jánovics Sándor fodrász, N. N., Wértán István, ifj. Dézsi Bálint, Mérey Tivadar, Bak Imre, ifj. Jancsó Mózes, Molnár Géza, ifj. Mátis János, Mátis fodrász, Mészáros Gyula 20—20 kr. (Vége köv.)

Felelős szerkesztő és kiadó tulajdonos
Ifj. Dobay János.

Nyílt tér.*

BÁLI SELYEM SZÖVETEK méterenkint 60 krtól 6 frt 35-ig. (Mintegy 300-féle színben.) Egész öltözetekre és darabonként küld portó- és vámmentesen **G. Henneberg** gyári rak-tára Zürichben. Levelekre 10 kros bélyeg ragasztandó.

* E rovatban megjelent közleményekért felelősséget nem vállal a szerk.

Hirdetések.

Van szerencsém értesíteni a n. é. közönséget, hogy bádigos épület-munkálatokat u. m., csatornák, fedelek stb. készítését jutányos

áron elvállalok. Törekvésem leend, hogy t. megrendelőim bizalmát jó és tartós munka, valamint jutányos áráimmal kiérdemeljem.

Tisztelettel

Nagy József,
bádigos.

Szám 7122./1890.

tkvi.

Árverési hirdetményi kivonat.

A kézdívásárhelyi kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Zakariás József hagyatéka végrehajtatonak kézdívásárhelyi volt Páldek Sándorné, jelenleg Rózsa Elekné sz. Fekete Teréz végrehajtást szenvedő elleni 12 frt 50 kr tőkekövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében a kézdívásárhelyi kir. törvényszék területén levő Kézdi-Vásárhely város területén fekvő a kézdívásárhely-kantai 502. sz. tjkvben foglalt 938., 939. hr. sz. alatti ingatlan az árverést 372 frt ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1891. évi február hó 23-ik napján d. e. 9 órakor alólikt kir. törvényszék telekkönyvi irodájában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fog

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10% át, vagyis 37 frt 20 krt, készpénzben vagy az 1881. LX. t.-cz. 42. §. jelzett árfolyammal számított és az 1881. nov. hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

A kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság. Kézdi-Vásárhelytt, 1890. nov. 29.

Gaál István,
kirendelt egyes bíró.

Magyar királyi államvasutak.

Keleti vonal.

Menetrend.

Érvényes 1890. október 1-től.

PREDEAL—NAGY-VÁRAD.

Érvényes 1890. október 1-től.

A l l o m á s o k				A l l o m á s o k			
Vegyes vonat		Sze-mély-vonat	Gyors-vonat	Vegyes vonat		Sze-mély-vonat	Gyors-vonat
Predeal (vendéglő)	(érk. ind.)			Kis-Kapus (vendéglő, elágazás N.-Sze-ben felé)	(érk. ind.)	3.13	
Brassó (vendéglő)	(érk. ind.)				(ind. érk.)	3.18	
Botfalva	4.70	10.32	2.43	Tövis (vendéglő, elágazás Arad felé)	(ind. érk.)	4.36	7.58
Földvár	4.44	11.04		Nagy-Enyed	(ind. érk.)	5.06	
Mogyorós	5.04	11.18		Kocsárd (vendéglő, elágazás Maros-Vásárhely felé)	(érk. ind.)	5.24	8.41
Apáca	5.10	11.30			(ind. érk.)	5.57	
Köpecz	5.40	11.45		Gyéres (elágazás Torda felé)	(ind. érk.)	6.08	
Ágostonfalva	5.47	11.51			(ind. érk.)	6.36	
Alsó-Rákos	6.06	12.06		Kolozsvár (vendéglő)	(ind. érk.)	6.42	10.48
Homoród	6.35	12.27			(ind. érk.)	8.10	
Kacza	6.54	12.39		Nagy-Várad (vendéglő)	(ind. érk.)	8.30	2.08
Bene	7.17	12.56			(ind. érk.)	12.41	
Erked	7.39	1.12		Budapest	(ind. érk.)	1.09	7.15
Héjasfalva (elágazás Sz.-Udvarhely felé)	8.11	1.34				8.15	
Segesvár (vendéglő)	(érk. ind.)	8.38	1.49				
Medgyes	(ind. ind.)	8.47	1.59				
		10.10	2.59				

Brassóból Bukarest felé a személyvonat indul éjjel 5 óra 30 perczkor; gyorsvonat délután 2 óra 33 perczkor.

Héjasfalva—székelyudvarhelyi vasut.

Héjasfalva	indul délelőtt 12.—	Székely-Udvarhely	indul délután 2.45
Székely-Keresztur	12.31	Bögöz	3.15
Nagy-Galambfalva	1.05	Nagy-Galambfalva	3.41
Bögöz	1.21	Székely-Keresztur	4.18
Székely-Udvarhely	érkezik reggel 1.50	Héjasfalva	érkezik este 4.50

Nyomatott Szabó Albertnél Kézdi-Vásárhelytt.